

Zeytin Günlüğü

– SeyitAhmetUzun · 05 Aralık 2022

Soğuk bir kış sabahı, aylardan Aralık... Ezan sesi sessizliğin hüküm sürdüğü Nizip semasında yankılanıyordu. Bu sırada bir traktörün gürültüsü bitmek üzere olan ezanın sesine karıştı. Saçları asker tıraşı şeklinde kesilmiş iri yarı bir adam traktörü sürmekteydi. Traktör İstiklal mahallesinin dar sokaklarında kulak tırmalayan sesiyle ilerleyerek iki katlı bir gecekondunun önünde durdu. Sabahın sessizliğinde Mustafa'nın gür sesi yankılandı; "Komşu, komşu hadin, kalkın, zeytin sıyırmaya gidik!" Yadırganmayan, ama sabahın mahmurluğundan kaynaklanan sesin yankısı duyulur; "Tamam gelik patlama!" Kapı usulca aralanır. Kırk beş yaşlarında, tülbentli, şalvarlı bir kadın belirir. Yavaşça traktörün arka tarafına çıkar. "Ğerli sabahlar Mustafa kardaş" "Sana da Zilha kadın sana da ğerli sabahlar. Başka kimse gelmiy mi?"

Zilha kadın traktörün üstünden seslenir; "Kız gebermiyesice hadi sene!" bu sefer kapıda on beş yaşlarında bir kız esneyerek görünür. Onun da başında bir tülbendi vardır. "Tamam aney tamam gelik." Kız uyuşuk adımlarla anasının yanına çıktı. Zilha kadın bir zumzukla kızın sırtına vurdu. "Daha bir de cevap verin he seni gebertim mi?"

Ana kızın kavgasına aldırış etmeyen Mustafa traktörü Belkız mahallesine sürdü. Oradan da dört kadın aldıktan sonra Attar Ali meydanına gitti. O mahalleden de altı kadın aldıktan sonra zeytin sıyıracakları tarlaya yöneldi. Traktörün arkasında kadınlar kızlar birbirine sokulmuştu. Sadece gözleri görülecek şekilde tülbentlerini başlarına, yüzlerine sarmışlardı.

Gün ağarmaya başlarken tırnaklı ekmek fırınları açılmış, mis gibi ekmek kokusu yayılıyordu. Hele fırınların önünde küçük sandıklardan yayılan enfes nohut kokusu insanı kendisine çekiyordu.

Zilha kadın dayanamadı; "Mustafa kardaş şurdan birer nohut dürümü alak!"

Mustafa'nın kulağı ağır işitiyordu. Bunun için söyleneni duymadı. Zilha kadının kızı Dilan, Mustafa'yı ensesinden dürttü. "Mustafa ağam anam sana sesleniy." Mustafa arkaya dönmeden yüksek sesle; "He ne diysin Zilha kadın di hele." Kardaş nohut dürümü alak diyim. Aç karnına nasıl çalışak!"

Mustafa traktörü Attar Ali meydanındaki su fıskiyesinin doğusundaki Horozun fırınının yanında durdurdu. "Horoz akey ğerli sabahlar. Bize on dört tene nohut dürümü sarsana. Yoksa faaller bizi yiyecek."

Fırıncı Horoz, nohut sandığının yanında oturan elli yaşlarındaki şapkalı adama; "Hacı ağa acısı bol on dört tene nohut dürümü hazırla. Faallerin içi ısınsın."

Fırıncı, nohutçu el ele verip sıcak ve mis kokulu dürümleri hazırladılar. Mustafa dürümleri alıp Zilha kadına verdi. O da alıp hepsini dağıttı. Tüm faallerin elinde birer nohut dürümü vardı.

Etrafı hafif bir kızılılık kaplamıştı. Güneş kendisini göstermeden rengini Nizip semasına yaymıştı. Aralık ayına girilmesine rağmen bir damla yağmur düşmemişti. Bundan dolayı da sabahlar kuru soğuk oluyordu.

Faaller hareketlenen traktörün sarsıntısıyla bir o yana bir bu yana savruluyorlardı. Zilha kadın kendi yaşlarında bir kadının yanındaydı. "Kız Emo bu ne surat de hele!" "Yok bir şeyim Zilha sabah işte..." "Yok,

yok ben seni biliyim. Sen böyle delsen, hele söyle kele.” Bu sırada koluyla da Emo kadını dürtüyordu. “Gebermiyesice herif, sabah çalıştım, akşam çalıştım. Bir de gece yanıma sokuliy. Git başımdan herif diyim küfrediyi.” “Viş kele bacım herif kudurmuş! Yorgunluk neyim bilmiyler. Kendileri horul horul yatıyler.”

Kızlar kendi aralarında, kadınlar kendi aralarında cor yapıyorlardı. Emo kadın lafı değiştirmek istedi. “Kız Zılha dün minareden bir şeyler diyelerdi. Sen biliy misin?” “Anam ne bilim Emo, onu duyacak halda miyim akşama kadar eşek gibi çalış, sonra evde yemek, bulaşık he dinlenemik bile.”

Onlara kulak kabartmış olan Hatçe kadın söze girdi; “Ben bilim ne diyeler.” İkisi de ona döndü. Emo kadın; “Ne diyeler hele bir di de öğrenek kele”

Hatçe kadın; “Bugün saat 10’da yağmur duasına çıkıylermiş. Herkesi kaymakamın evinin ordaki, camiye çıkıylermiş”

Zılha kadın; “Allah’ın afeti bi damla rehmet düşmi. Bunun sebebi hep cücükçüler bacım cücükçüler.”

Emo kadın; “Niye kele onlar niye oliy?” Zılha kadın; “Evleri barkları yıkiyeler. Bir veriyeler on aliyler. Olmayanın evini, tarlasını aliyler. Olmayanın da canını aliyler. Gebermiyesiceler rehmet mahmet kalmadı.”

Sabah soğğunun etkisiyle iyice ayılan faaller, kendisini hissettiren nohut dürümünü açmaya başlamıştı. Buram buram kokan nohut, isotun dayanılmaz tadıyla ağızlarda ayrı bir lezzete dönüşüyordu. Şimdi tüm faaller nohut dürümünü yiyorlardı.

Bu sırada İmam Hatip Camiini geçmişlerdi. Stabilize yoldan Samandökene doğru ilerliyorlardı. Nohut dürümlerini yiyen kızlar da kendi aralarında hanek veriıyorlardı. Zılha kadının kızı Dilan bir arkadaşıyla fısıldaşıyordu. Aynı zamanda korku dolu gözlerle de anasına bakıyordu. Konuştuklarını anlayacak diye ödü patlıyordu. “Kız Ayşe benimkisine mektubumu verdin mi?” “He ya verdim. Çok selam söylüy. O da sana bir zarf verdi. Eve gidekte sana verim.” Doğru söyle kız essah mı disin?” “He ya essah dirim, seni sevdiğini bilem söyledi.”

Ayazın soğğundan mı yoksa yavuklusundan gelen selamdan mıdır bilinmez Dilan’ın yüzü kızardı.

Bir korna sesiyle traktör sağa doğru çekilerek yol verdi. Yolun her iki tarafı da zeytin ve fıstık ağaçlarıyla süslüydü. Ancak son yıllarda yaşanan kuraklık ağaçların gözlerini bile kurutuyordu. Bunun için halk son çare olarak yağmur duasına çıkma kararı almıştı. Kenara çekilen traktörün yanından bir pikap geçti. Birkaç korna sesiyle faalleri ve Mustafa’yı selamladıktan sonra traktörü toza dumana katarak yoluna devam etti.

Samandöken’e varmışlardı. Birkaç yaşlı adam bir çardağın altına oturmuş çaylarını yudumluyorlardı. Mustafa korna sesiyle onları selamladı. Dik yokuştan yukarıya çıkarken faaller düşmemek için birbirine sıkıca sarıldılar. Bir müddet sonra Fırat’ın o güzelim manzarası görünmeye başlamıştı.

Güneşin kızıl ışıltıları Fırat’ın yüzünde yansıyor. Havada kar soğu hissediliyordu, ama güneş yalancı ışıklarıyla sadece etrafı aydınlatıyordu. Güneş soğğu kıracak takatten düşmüş gibiydi.

Mustafa traktörü Ehneş Köyü yazan tabelanın yanından içeriye doğru sürdü. Zeytin sıyracakları köye girmişlerdi. Köyün girişinde bir hindi sürüsü dolaşıyordu. Kümesin üstüne çıkmış bir horoz sabahın olduğunu haykırırçasına yüksek sesle ötüyordu.

Zeytin tarlasının sahibi Necmettin hoca pikabın yanında faalleri bekliyordu. Onlar gelinceye kadar

üçayağı, sırgı, astarı hazırlamıştı. Hatta büyükçe bir zeytin ağacının yanında, getirdiği kuru odunlarla semaverini de ateşlemişti. Semaverin borusundan kara dumanlar çıkıyordu.

Mustafa traktörünü pikabın yanında durdurdu. Faaller tek tek inmeye başladı. Mustafa; "Selam aleykim Necmettin Hoca." "Ve aleykümselam Mustafa hoş geldiniz." Necmettin Hoca faallere seslendi; "Haydi bayanlar işbaşına, işimiz çok!"

Yalnızca gözleri görünen faaller grup grup zeytin ağaçlarına yöneldiler. Ağaçların altına astarlar serildi. Sırıklarla zeytinler sıyrılmaya başlandı. Kimileri üçayağa çıkmış elleriyle, kimleri sıırıyla zeytinleri sıırıyordu. Sabahın soğuğu işin hararetiyle yavaş yavaş ısınıyordu. Bir müddet sonra hanek, cor, şakalaşma sesleri ağaçların arasında yankılanmaya başlamıştı.

Zılha kadın kendi grubundaki arkadaşlarına yörede meşhur bir fıkrayı anlatıyordu; Kadının birisi Fırat'ta kelle ütiymiş. Su gelip kelleyi götürmüş. Kadın da eline bir parçam bakteniz alıp kelleyi çağırma başlamış: Gel meeee meeee.

Kadınlar hem işlerine bakıyor, hem de cor ediyorlardı. Çuvallar yavaş yavaş dolmaya başlıyordu. Gençler dolan çuvalları pikabın arkasına taşıyorlardı. Necmettin Hoca, Mustafa'ya kahvaltının hazır olduğunu söyledi. Mustafa'da faalleri bağırarak çağırdı: "Haydın yemağe yemağe."

Zılha kadın; "Tamam gelik çatlama emi!" Ellerindeki işi bitiren faaller grup grup geliyordu. Necmettin Hoca herkese birer tane ciğer dürümü almıştı. Büyük bardaklara doldurduğu çayları dağıttı. Gençlerden çayını, dürümünü alan Fırat'ın kenarına gidiyordu.

Emo kadın; "Kesene bereket hoca sağolasın." Necmettin Hoca: "Hepinize afiyet olsun." dedi. Kahvaltısını yapan işine gidiyordu. İçleri ısınmış, mideleri rahatlamıştı. Cor, hanek ederek çalışmaya başlamışlardı. Öğleye doğru epey zeytin sıyırmışlardı. Çalışırken zaman hızlı geçiyordu. Hele de kafa dengi arkadaşlar oldu mu hanek haşematla daha bir hızlı akıyordu zaman. Öğle yemeği, çay derken etraf kararmaya yüz tutmuştu. Günlerde oldukça kısaydı. Pikabın içi zeytin çuvallarıyla dolmuştu. Necmettin Hoca faallerin ücretlerini ayrılmadan ellerine saydı. Bir günlük yirmi liraydı. Sabahın seherinden akşamın serinliğine kadar ki iş gücü kadınlar için yirmi liraydı. Bunun için de kadın faaller daha çok tercih ediliyordu. Buna rağmen hepsinin yüzünde tatlı bir tebessüm vardı. Çünkü ücretlerini her zaman böyle peşin almıyorlardı. Mustafa kadınlara seslendi: "Haydın haydın karanlığa kalmıyık!"

Faaller yorgun ayaklarıyla traktöre bindiler. Ay solan yüzüyle gökyüzünden onları seyrediyordu. Fırat'ın üstündeki yakamozlar sanki genç kızlara göz kırpyordu. Mustafa traktörü çalıştırdı. Ağır ağır sürmeye başladı. Ehneş köyünü geride bıraktılar. Yolda zeytinden dönen diğer faallere el sallayarak yol alıyorlardı. Dik bir yokuştan aşağı iniyorlardı. Keskin bir dönemeçte karşlarına bir kamyon çıktı. Mustafa ne yapacağını şaşırıldı. Direksiyonu yolun soluna kırdı. Ama kontrolü kaybetmişti. Yolun kenarındaki büyük bir kayaya çarptı. Faaller can havliyle bağılıyorlardı. "Amanin, aney, imdat!" sesleri birbirine karışmıştı. Traktör yan devrilerek sürüklenmeye başladı. Faallerin her biri bir yere savruldu. Zılha kadının kızı Dilan başını kocaman bir taşa çarptı. Traktör durduğunda etraf savaş alanına dönmüştü. Mustafa direksiyona sıkışmıştı. Kamyon şoförü arabasından inip yardıma koştu. İlk önce Mustafa'yı direksiyondan çıkardı. Onunla faalleri kontrol etmeye başladı. Şoför; "Ağey çok şükür ağır yaralı görünmiy." Dedi. Bu sırada kendine gelen Zılha kadın kızını arıyordu. "Dilan, Dilaaan." Emo kadın Dilan'ı bulmuştu. Dilan'ın alınından kan sızıyordu. Gözleri açıktı. Ellerinde bir zarf vardı.

“Zılha kız Zılhaaaa!”

Arkadaşının sesiyle o tarafa yönelen Zılha kadın koşar adımlarla oraya gitti. Yerde cansız yatan kızını kucağına aldı. “Kızım, bir tenem, sana gelen ataş anana gele yavrurum.”

Diğer faaller ve Mustafa Zılha kadının başında toplanmıştı. Az sonra ambulansın siren sesi duyuluyordu. Kamyon şoförü yaptığı hatadan sonra olanları görünce hemen ambulansı aramıştı. Ambulans oldukça hızlı gelmiş olsa da Dilan olay yerinde çarpma sonucu hayatını kaybetmişti.

İlk müdahale sonrası cansız beden ambulansa konuldu. Ve Dilan yavuklusunun tuttuğu elleriyle gökyüzüne yolculuğa çıkmıştı. Bulutların üstünde tebessüm ederek, arkasından gelecek yavuklusunu bekliyordu.

Ay bulutların ardına çekilerek Nizip’i serin karanlığa terk ediyordu.